

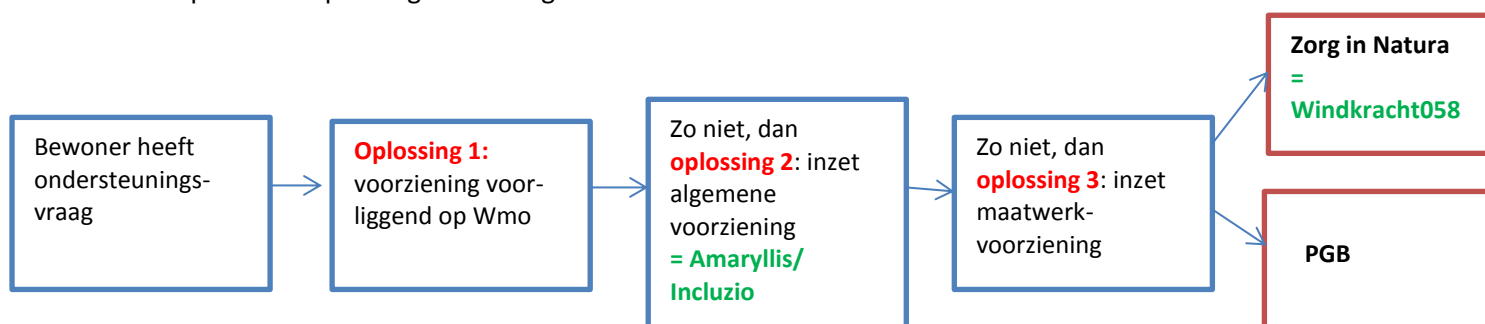
PGB

Hoe zit het wettelijk?

De Wmo bepaalt dat de gemeente een 'compensatieplicht' heeft jegens bewoners die verminderd zelfredzaam zijn of verminderd participeren. Dit betekent dat de gemeente moet organiseren dat deze bewoners goede, passende ondersteuning krijgen bij hun zelfredzaamheid en participatie. De wet geeft daarbij aan dat de gemeente dit op verschillende manieren kan organiseren:

1. Middels (verwijzing naar) voorzieningen die voorliggend zijn op de Wmo → hierbij verwijst de gemeente de bewoner actief door naar de juiste organisatie of helpt bij het organiseren van deze ondersteuning. Denk bijv aan de inzet van een werktraject vanuit de P-wet in plaats van dagbesteding vanuit de Wmo.
2. Middels het aanbieden van 'algemene voorzieningen' → dit is een voorziening die snel en zonder beschikking toegankelijk is. Het is een dienst of activiteit die de bewoner ondersteunt in zijn zelfredzaamheid en participatie. Dit is een heel breed palet: denk hierbij aan jongerenwerk, mantelzorgondersteuning, maaltijdverzorging, boodschappendienst, ondersteuning door een vrijwilliger of ondersteuning door een sociaal werker van Amaryllis.
3. Middels het aanbieden van 'maatwerkvoorzieningen' → dit is een voorziening die alleen toegankelijk is met een beschikking, die wordt opgesteld na uitgebreid onderzoek. Ook deze voorziening ondersteunt de bewoner in zijn zelfredzaamheid of participatie. Denk hierbij aan een woningaanpassing, scootmobiel, Wmo-taxipas, hulp bij huishouden, thuisondersteuning of dagbesteding.

Een algemene voorziening (**oplossing 2**) kan wettelijk gezien niet worden verstrekt middels een PGB. Alleen bij een maatwerkvoorziening (**oplossing 3**) bestaat de wettelijke mogelijkheid om deze middels een PGB zelf in te kopen of middels 'zorg in natura' via een gecontracteerde zorgaanbieder. Wanneer een bewoner de voorziening middels een PGB wil inkopen, wordt tevens beoordeeld of de bewoner 'PGB-vaardig' is. Dit betekent dat de bewoner (of zijn vertegenwoordiger) onder andere in staat moet zijn om het PGB goed te beheren, zijn zorgverlener aan te sturen, de kwaliteit van de ondersteuning kunnen beoordelen en eventueel bijsturen en declaraties af te handelen. Dit ter voorkoming van verkeerd gebruik van PGB. De bewoner moet kunnen motiveren waarom PGB een beter passende oplossing is dan zorg in natura.

Gemeenten kennen een ruime beleidsvrijheid in het inrichten van hun algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen. In theorie kan dit zich tussen de volgende uitersten bewegen: de gemeente biedt zulke hoogwaardige algemene voorzieningen (**oplossing 2**) dat maatwerkvoorzieningen niet meer nodig zijn, óf de gemeente biedt nauwelijks algemene voorzieningen waardoor alle ondersteuningsvragen worden opgelost middels maatwerkvoorzieningen (**oplossing 3**). Het één is niet beter of slechter dan het ander; het gaat er om dat gemeenten met hun totale aanbod van algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen samen zorgen voor passende ondersteuning voor iedereen. Een PGB is dus geen aparte 'voorziening' binnen de Wmo: het is een financieringsvorm van de voorziening 'maatwerkvoorziening'. De voorzieningen die de gemeente biedt, het onderscheid tussen algemene en maatwerkvoorzieningen en de criteria op basis waarvan

dat onderscheid wordt uitgevoerd in de praktijk zijn beleidskeuzes die uiteindelijk worden vastgelegd in de verordening en beleidsregels.

Hoe beter een gemeente zijn voorliggend veld inricht (sociale basis, vrijwilligers, preventie) en hoe beter en groter het aanbod van de algemene voorziening ([oplossing 2](#); Amaryllis) is, hoe minder vaak een maatwerkvoorziening ingezet hoeft te worden. Als er geen maatwerkvoorziening wordt ingezet, is er dus ook geen mogelijkheid tot inzet van PGB.

Hoe werkt het in de praktijk?

In de praktijk hebben zowel algemene voorzieningen als maatwerkvoorzieningen hetzelfde doel: namelijk de bewoner ondersteunen in zijn zelfredzaamheid en participatie. Vaak is de inzet (het middel) ook vergelijkbaar, namelijk in het geval van begeleiding 'een hulpverlener'. Of die hulpverlener nu in dienst is van Amaryllis (= algemene voorziening) of van een tweedelijns zorgaanbieder (= maatwerkvoorziening) of via PGB, meestal ondersteunt hij de bewoner bij dezelfde soort problemen: financiën/schulden, sociale relaties, leren en werken en daginvulling, psychische gezondheid, verslaving etc. Het gaat er om dat de hulpverlener de juiste kennis en vaardigheden heeft om goede ondersteuning te bieden aan de bewoner en dat er een 'match' is tussen bewoner en hulpverlener; of dat nu gebeurt vanuit een algemene voorziening of een maatwerkvoorziening. Het verschil zit hem (op dit moment) vaak in de meer generieke kennis en vaardigheden van sociaal werkers (algemene deskundigheid op alle levensgebieden) en meer specialistische kennis bij zorgaanbieders (bijv een specialisatie in psychiatrische klachten, LVB, dementie).

Wanneer een bewoner zich met een ondersteuningsvraag meldt bij Amaryllis, maakt de sociaal werker op basis van het gemeentelijk beleid de afweging over welke inzet passend is: voorliggende voorziening, eigen kracht en/of sociale basis ([oplossing 1](#)), en/of Amaryllis zelf ([oplossing 2](#)) en/of een maatwerkvoorziening ([oplossing 3](#)). Ook nu is het zo dat, wanneer de sociaal werker zelf de begeleiding gaat doen, de bewoner niet kan kiezen voor een PGB. Want de sociaal werker valt onder de algemene voorziening Amaryllis en daarvoor is geen PGB mogelijk. Het komt ook nu wel voor dat een bewoner binnen stapt met de vraag 'ik wil een PGB' en dat de uitkomst is dat de bewoner geen PGB krijgt, maar ondersteuning door een sociaal werker. Over het algemeen is dit geen probleem omdat de bewoner ook door de sociaal werker goed wordt geholpen.

Verschil tussen de huidige situatie en de nieuwe situatie per 2021

Vanaf 2021 gaat de basisondersteuning (Amaryllis/Incluzio) een groter deel van de ondersteuning bieden dan nu. Deze keuze is gemaakt met het vaststellen van het Uitvoeringsplan in juli 2019. Redenen hiervoor waren onder andere dat hiermee de administratieve lasten worden verminderd (want geen beschikkingen meer nodig), dat er meer maatwerk kan worden geleverd (want je zit niet vast aan een beschikking met een gemaximeerde inzet) en dat er sneller en flexibeler en innovatiever kan worden gewerkt (want je zit niet vast aan 'starre' voorzieningen maar kunt doen wat nodig is). Amaryllis/Incluzio zijn een algemene voorziening ([oplossing 2](#)), dit betekent dat voor ondersteuning die zij zelf kunnen bieden geen PGB mogelijk is. Een deel van de bewoners die nu nog een maatwerkvoorziening ([oplossing 3](#)) heeft, valt door de nieuwe criteria van het uitvoeringsplan vanaf 2021 onder Amaryllis/Incluzio en daarmee vervalt voor deze bewoners de mogelijkheid voor een PGB. Amaryllis/Incluzio zorgt ook voor deze bewoners voor goede ondersteuning. Zij halen hiervoor de expertise in huis die nodig is. Heel praktisch: een deel van de hulpverleners die nu werkzaam is bij een zorgaanbieder van een maatwerkvoorziening, zal in dienst komen bij Amaryllis. Deze hulpverleners nemen hun specialistische kennis mee en daarmee kan Amaryllis/Incluzio de (meer specialistische) ondersteuning bieden die nodig is. Daarmee krijgt de bewoner passende hulp en is een maatwerkvoorziening ([oplossing 3](#)) niet nodig en dus ook geen PGB.

De mogelijkheid voor PGB blijft vanaf 2021 gewoon bestaan voor bewoners die onder de aanvullende ondersteuning (= maatwerkvoorziening, [oplossing 3](#)) vallen, op voorwaarde dat zij ook PGB-vaardig

zijn. Dat is hetzelfde als in de huidige situatie. De criteria om dit te bepalen zijn vastgelegd in de verordening en beleidsregels en worden conform beleid toegepast in de gesprekken die de sociaal werkers voeren. Dit betekent dat er dus op maat wordt bekeken op welke manier de bewoner passend ondersteund wordt. Als de algemene voorziening (Amaryllis/Incluzio, **oplossing 2**) onvoldoende passend is, dan kan een maatwerkvoorziening (**oplossing 3**) worden ingezet en daarmee heeft de bewoner toegang tot PGB. Met dit PGB kan de bewoner zelf kiezen welke zorgverlener hij inkoopt; dit zal dus in de praktijk meestal een niet-gecontracteerde zorgaanbieder zijn. Het kan ook iemand uit het eigen netwerk zijn. Ook voor inzet van iemand uit het eigen netwerk geldt dat (net als nu) eerst moet worden vastgesteld dat deze bewoner een maatwerkvoorziening (**oplossing 3**) nodig heeft; anders is er geen mogelijkheid voor PGB. Omdat het totaal aantal bewoners dat vanaf 2021 een maatwerkvoorziening heeft lager zal zijn dan nu, zal daarmee ook het aantal PGB's afnemen.